

ODLUKA**KOJOM SE ODBIJA ŽALBA NARODNE STRANKE, KOJU PREDSTAVLJA I ZASTUPA PROF. DR BOŽIDAR M. BOJOVIĆ, NA RJEŠENJE REPUBLIČKE IZBORNE KOMISIJE, BROJ 02-102/2 OD 26. AVGUSTA 1997. GODINE, KOJIM JE ODBIJEN PREDLOG KANDIDATURE OVE STRANKE, KANDIDATA DR NOVICE STANIĆA ZA PREDSEDNIKA REPUBLIKE CRNE GORE****("Službeni list Republike Crne Gore", br. 030/97 od 12.09.1997)**

Odluka kojom se odbija žalba Narodne stranke, koju predstavlja i zastupa prof. dr Božidar M. Bojović, na Rješenje Republičke izborne komisije, broj 02-102/2 od 26. avgusta 1997. godine, kojim je odbijen predlog kandidature ove stranke, kandidata dr Novice Stanića za predsjednika Republike Crne Gore.

Ustavni sud Republike Crne Gore, u sastavu: predsjednik prof. dr Blagota Mitrić i sudije: Jakša Marković, Šefko Crnovršanin i Radojko Đurićanin, na osnovu odredaba člana 113. stav 1. tačka 8. Ustava Republike Crne Gore, člana 51. stav 1. tačka 4. i člana 56. tačka 8. Zakona o Ustavnom sudu Republike Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 21/93), nakon održane javne rasprave, na sjednici od 29. avgusta 1997. godine, donio je

ODLUKU

ODBIJA SE žalba Narodne stranke, koju predstavlja i zastupa prof. dr Božidar M. Bojović, na Rješenje Republičke izborne komisije, broj 02-102/2 od 26. avgusta 1997. godine, kojim je odbijen predlog kandidature ove stranke, kandidata dr Novice Stanića za predsjednika Republike Crne Gore.

Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Obrazloženje

Narodna stranka, koju predstavlja i zastupa prof. dr Božidar M. Bojović, podnijela je žalbu na Rješenje Republičke izborne komisije, navedene u izreci ove odluke, zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

U žalbi se ističe da je Republička izborna komisija zauzela pogrešan stav da se radi o neovlašćenom predlagraču kandidata za izbor predsjednika, s obzirom da je taj stav zauzela na osnovu rješenja Ministarstva pravde Republike Crne Gore br. 02-1853/2 od 8. jula 1997. godine, koje nije pravosnažno. Naime, protiv tog rješenja kojim je odbijen zahtjev podnosioca žalbe da se u Registar političkih organizacija izvrši upis Statuta i programa te stranke, i izvršen upis Statuta Narodne stranke, po zahtjevu prof. dr Novaka Kilibarde, podnosilac žalbe je tužbom kod Vrhovnog suda pokrenuo upravni spor, iz razloga što se rješenje temelji na lažnom iskazu prof. dr Novaka Kilibarde. Smatra se da do okončanja upravnog spora pomenuto rješenje Ministarstva pravde ne može proizvoditi pravne posljedice i da se do pravosnažnosti rješenja, nasuprot stavu Republičke izborne komisije, moraju priznati ustavna i zakonska prava Narodnoj stranci podnosiocu žalbe. Konačno se predlaže da Ustavni sud poništi osporeno rješenje Republičke izborne komisije.

U toku postupka i na osnovu rezultata javne rasprave, Ustavni sud je, na sjednici od 29. avgusta 1997. godine, nakon razmatranja osporenog rješenja i cjelokupne dokumentacije utvrdio da žalba nije osnovana.

Osporenim rješenjem Republička izborna komisija je odbila predlog kandidature Narodne stranke, koju predstavlja i zastupa prof. dr Božidar M. Bojović, kandidata dr Novice Stanića, za predsjednika Republike Crne Gore, iz razloga što je utvrđeno da podnosilac predloga nije registrovan, kao politička stranka, kod nadležnog republičkog organa uprave. Ovu činjenicu Republička izborna komisija je utvrdila na osnovu rješenja Ministarstva pravde Republike Crne Gore, broj 02-1853/2 od 8. jula 1997. godine, kojim je odbijen zahtjev Narodne stranke br. 180/97 od 13. maja 1997. godine, koji je, u ime stranke potpisao predsjednik stranke prof. dr Božidar M. Bojović. Pri tome, Republička izborna komisija je utvrdila da je predmetni predlog kandidature blagovremeno podnesen, sa svom propisanom dokumentacijom i sa 3417 potpisa birača, uredno datih na propisanom obrascu, sa svim podacima predviđenim zakonom.

Ustavom Republike Crne Gore je propisano: da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja sloboda i prava ako je to neophodno za njihovo ostvarivanje (član 12. tačka 1); da građanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života ima pravo da bira i da bude biran i da se biračko pravo ostvaruje na izborima (član 32. st. 1. i 2); da se građanima jamči sloboda političkog, sindikalnog i drugog udruživanja i djelovanja, bez odobrenja, uz upis kod

nadležnog organa (član 40. stav 1); da predsjednika Republike biraju građani neposrednim i tajnim glasanjem na osnovu opšteg i jednakog biračkog prava na vrijeme od pet godina (član 86. stav 1) i da Ustavni sud odlučuje o izbornim sporovima i sporovima u vezi s referendumom, koji nijesu u nadležnosti redovnih sudova (član 113. stav 1. tačka 8).

Zakonom o Ustavnom sudu Republike Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 21/93), propisano je: da se postupak za odlučivanje o povredi prava u toku izbora predsjednika Republike pokreće žalbom koju mogu podnijeti kandidat za predsjednika Republike ili predlagač kandidata za predsjednika Republike i da žalba iz stava 1. ovog člana sadrži razloge i dokaze o povredi prava u toku izbora (član 45); da se žalba iz člana 45. ovog zakona podnosi Ustavnom sudu u roku od 24 časa od časa dostavljanja rješenja nadležne izborne komisije i da Ustavni sud odlučuje o žalbi iz stava 1. ovog člana u roku od 48 časova od časa prijema žalbe (član 46).

Zakonom o izboru predsjednika Republike ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 49/92), propisano je: da predsjednika Republike Crne Gore biraju građani na opštim izborima, neposredno i tajnim glasanjem, na vrijeme od pet godina (član 1) i da se odredbe Zakona o izboru odbornika i poslanika koje se odnose na izborna prava, utvrđivanje i oglašavanje liste kandidata, predstavljanje kandidata, način organizovanja izbora, glasanje na biračkom mjestu i zaštiti izbornog prava, shodno primjenjuju na izbor predsjednika Republike, ako ovim zakonom nije drukčije određeno (član 10).

Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list Republike Crne Gore" br. 49/92, 16/95 i 21/96), propisano je: da političke stranke registrovane u Republici Crnoj Gori, posebno ili zajedno, kao i grupe građana predlažu kandidata za svoju izbornu listu, na osnovu određenog broja potpisa birača; da političke stranke predlažu izborne liste pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i po postupku utvrđenom pravilima tih stranaka (član 37); da nadležna izborna komisija, odmah po prijemu izborne liste utvrđuje da li je lista podnešena u određenom roku i da li je sastavljena u skladu sa ovim zakonom; da će nadležna izborna komisija, ako utvrdi da izborna lista ne ispunjava uslove predviđene ovim zakonom, odnosno ako utvrdi da nedostaci izborne liste nijesu otklonjeni ili nijesu otklonjeni u predviđenom roku, donijeti u narednih 48 časova, rješenje kojim se odbija proglašenje te izborne liste (član 46. st. 1. i 3).

Zakonom o udruživanju građana ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 23/90, 13/91 i 30/92) propisano je: da se politička organizacija, društvena organizacija i udruženje građana i njihovi savezi obavezno upisuju u registar i da se o izvršenom upisu u registar izdaje potvrda (član 8); da politička organizacija može da počne sa radom danom upisa u registar političkih organizacija, da registar političkih organizacija vodi republički organ nadležan za poslove pravosuđa i uprave; i da se upis u registar političkih organizacija vrši na osnovu prijave, uz koju se podnosi odluka o osnivanju organizacije, statut i program organizacije (član 16. st. 1, 2. i 3); da se u registar ne mogu upisati dvije ili više političkih organizacija pod istim nazivom (član 17. stav 2); da je, u slučaju izmjena i dopuna statuta, odnosno programa, politička organizacija dužna da u roku od 15 dana od dana donošenja izmjena i dopuna statuta, odnosno programa obavijesti o tome organ nadležan za registraciju političke organizacije i dostavi izmjene i dopune statuta, odnosno programa i zapisnik sa sjednice na kojoj su promjene usvojene (član 19).

Zakonom o upravnim sporovima ("Službeni list SRJ", br. 46/96) propisano je da tužba, po pravilu, ne sprečava izvršenje upravnog akta protiv koga je podnesena (član 16. stav 1).

Zakonom o opštem upravnom postpuku ("Službeni list SRJ", br. 33/97) propisano je: da je rješenje protiv koga nema redovnog pravnog sredstva u postupku konačno rješenje (član 239); da se rješenje doneseno u postupku izvršava kad postane izvršno i da prvostepeno rješenje postaje izvršno dostavljanjem stranci, ako žalba nije dopuštena (član 261. stav 2 i stav 3. tačka 2).

Iz navedenih odredaba Ustava proizilazi da Republika, u skladu sa ustavom, uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana, pa i biračkog prava koje se ostvaruje na izborima. Saglasno tome, Zakonom o izboru odbornika i poslanika, koji se saglasno članu 10. Zakona o izboru predsjednika Republike, primjenjuje shodno na izborni postupak za izbor predsjednika Republike, utvrđeno je da predlog kandidata mogu podnijeti samo političke stranke registrovane u Crnoj Gori. S tim u vezi, iz navedenih odredaba Zakona o udruživanju građana proizilazi da se političke organizacije obavezno upisuju u registar političkih organizacija kod nadležnog republičkog organa za pravosuđe i upravu i da politička stranka može da počne sa radom danom upisa u registar političkih organizacija.

Uvidom u dokumentaciju Republičke izborne komisije utvrđeno je da Narodna stranka, koju predstavlja i zastupa prof. dr Božidar M. Bojović, nije registrovana kao politička organizacija kod nadležnog organa uprave. Ta činjenica nesumnjivo proizilazi iz rješenja Ministarstva pravde broj 02-1853/2 od 8. jula 1997. godine, kojim je odbijen zahtjev Narodne stranke br. 180/97 od 13. maja 1997. godine, koji je, u ime Stranke, potpisao predsjednik Narodne stranke prof. dr Božidar M. Bojović, da se u registar političkih organizacija izvrši upis Statuta te stranke br. 173/97 od 13. maja 1997. godine i Program Stranke br. 174/97 od 13. maja 1997. godine. Istim rješenjem je uvažen zahtjev Narodne stranke br. 5/97 od 30. aprila 1997. godine, koji je u ime Stranke, potpisao predsjednik prof. dr Novak Kilibarda i u Registru političkih organizacija, knjiga broj I redni broj 3 rubrika 10, upisan Statut ove stranke br. 10/97 od 30. aprila 1997. godine.

Ustavni sud je takođe utvrdio da je protiv ovog rješenja Narodna stranka koju predstavlja i zastupa prof. dr Božidar Bojović pokrenula upravni spor kod Vrhovnog suda Republike Crne Gore tužbom koja je kod tog suda zavedena pod U.br. 688/97 od 6. avgusta 1997. godine. Međutim, ova činjenica je, po ocjeni Ustavnog suda, bez značaja za odlučivanje u ovom predmetu. Ovo zato što podnošenje tužbe Vrhovnom sudu, saglasno članu 16. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, ne podrazumijeva automatski odlaganje izvršenja pomenutog rješenja, a ono je, s obzirom da protiv njega nije dozvoljena žalba, konačno i izvršno saglasno odredbama člana 239. i člana 261. stav 2. i stav 3. tačka 2. Zakona o opštem upravnom postupku. Prema tome, nesporna je činjenica da u ovom slučaju Narodna stranka, koju predstavlja i zastupa prof. dr Božidar M. Bojović, u momentu podnošenja predloga kandidature svog kandidata dr Novice Stanića za predsjednika Republike Crne Gore, nije bila registrovana kod naldženog organa uprave.

Ustavni sud se nije upuštao u ocjenu legitimiteta i statusa djelova Narodne stranke, odnosno ocjenu da li je pomenuto rješenje Ministarstva pravde zakonito ili je zasnovano na lažnim iskazima, kako je to isticao podnosilac žalbe u toku postupka i na javnoj raspravi, jer je to predmet upravnog spora koji se vodi kod Vrhovnog suda. S tim u vezi, Republička izborna komisija, a ni Ustavni sud, zbog prirode i karaktera izbornog spora, odnosno zakonom propisanih veoma kratkih rokova za odlučivanje u ovom sporu, nema mogućnosti da zastane sa odlučivanjem do okončanja upravnog spora kod Vrhovnog suda.

Iz svega izloženog, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da Republička izborna komisija nije povrijedila Ustav i zakon kada je osporenim rješenjem odbila predlog kandidature Narodne stranke, koju predstavlja i zastupa prof. dr Božidar M. Bojović, kandidata dr Novice Stanića, za predsjednika Republike Crne Gore.

Na osnovu iznijetih razloga odlučeno je kao u izreci.

Odluka o objavljivanju zasniva se na odredbi člana 116. stav 3. Ustava Republike Crne Gore.

U.br. 69/97

Podgorica, 29. avgusta 1997. godine

Predsjednik Redakcione komisije i sudija izvjestilac,

Radojko Đurićanin, s. r.

Predsjednik

Ustavnog suda Republike Crne Gore,

Prof. dr Blagota Mitrić, s.r.